

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
в професионално направление 2.4. Религия и теология (Църковна археология), за
нуждите на катедра „Историческо богословие“, БФ, обявен от СУ „Св. Климент
Охридски“ в ДВ, брой 100/ 16.12.2022.

Становището е изготвено от проф. дбн Клара Асенова Тонева, Богословски факултет, СУ „Св. Климент Охридски“, София в качеството ми на член на научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД 38-49/27.01.2023 г. на Ректора на СУ.

За участие в обявения конкурс документи е подал един кандидат: **гл. ас. д-р Венцислав Георгиев Каравълчев**, СУ „Св. Климент Охридски“.

I. Описание на представените материали

1. Данни за кандидатурата

Представените документи по конкурса отговарят на изискванията на ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Документите са добре подредени и комплектовани. За участие в конкурса гл. ас. д-р Венцислав Георгиев Каравълчев представя списък, в който са включени 1 монография и 15 статии. Документите удостоверяват необходимите академични и практически качества и постижения на кандидата както в областта конкретно на *Църковната археология*, така и в *Историческото богословие* изобщо.

2. Данни за кандидата

Венцислав Каравълчев завършва Духовна академия (1992 г.), има специализации в Италия и Гърция; магистратура в областта на християнско-мюсюлманските отношения (Университета на Бирмингам); бил е православен мисионер в Украйна и Грузия (2002–2012); от 2016 г. до днес е преподавател в Богословския факултет при СУ „Св. Климент Охридски“.

3. Обща характеристика на научните трудове и постижения на кандидата

Научните трудове на Венцислав Каравълчев имат пряко отношение към църковната археология. Средоточието е монографията *Християнството в Анхиало (Поморие)*, публикувана през настоящата година, която е полезно изследване, което стъпва както върху изворова литература и археологически данни, така и върху научни публикации на български и на чужди автори. От втора страна, откриват се и оригинални авторски идеи – напр. хипотезата за еврейската етимология на името „Анхиало“, означаващо „жив ми е Бог“.

Във връзка с научните трудове, представени за участие в конкурса, обобщавам следното:

отговарят на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент” в научната област Хуманитарни науки и професионално направление 2.4. Религия и теология;

не повтарят такива от предишни процедури за придобиване на научно звание и академична длъжност;

няма плагиатство, което да е доказано по законоустановения ред.

4. Характеристика и оценка на преподавателската дейност на кандидата

Учебно-преподавателската ангажираност на В. Каравълчев е на ниво, което отговаря на академичната му длъжност.

5. Съдържателен анализ на научните и научно-приложните постижения на кандидата съдържащи се в материалите за участие в конкурса

Съгласна съм с приносите, които кандидатът привежда.

Като автор на настоящото становище посочвам следните негови постижения:

първо – личният принос на гл. ас. д-р Венцислав Каравълчев към развитието на дисциплината *Църковна археология*;

второ, впечатлява личният му опит в практико-приложен аспект (православен мисионер в Украйна и Грузия);

трето – кандидатът участва в медийни изяви, които са свързани с теми от църковната археология и църковната история. Обосноваването (в публичното

пространство) на необходимостта от религиозна просвета подпомага както интеркултурното и гражданското образование, така и възпитаването (особено на младежите) в православната духовност.

6. Критични бележки и препоръки

Споделям някои свои наблюдения, които не променят общото ми положително впечатление.

Относно *заглавието* – така формулирано то не разкрива какъв конкретно е изследователският проблем; едно уточняващо подзаглавие би спомогнало;

относно *структурата* – ако текстът беше разделен на отделни глави, това щеше да го направи по-прегледен. Налице е несъразмерност между първата и втората част, които са по около 30 страници, докато третата е с двоен обем. И смислово, и съдържателно третата част би могла да се обособи на две части;

кое да бъде приемано като Увод? – вероятно авторът има предвид частта, назована „Древният Анхиало“;

относно текста, именуван „*Вместо заключение*“ – да, той действително е вместо заключение; при преиздаване на книгата е необходимо да се направи заключение, което ясно да извежда постигнатото от автора;

на места текстът звучи като проповед (напр. с. 51);

използването на изрази като: „няма данни, но повече от убедени сме“ (с. 52), „възможно е, дори е сигурно“ (с. 67), „повече от уверени сме...“ (с. 36), „не може да не бъдем радостни...“ (с. 51), „за нас е истинска радост...“ (с. 79) и др. не придават научна валидност на текста. Обратно, веднъж – отнемат от неговата научност, а втори път – посяват съмнения, защото, когато няма данни и научни аргументи, тогава увереността, убедеността или радостта ни като автори не стигат;

обобщенията, които се откриват на определени места в текста, е добре да се изведат след всяка част, с цел – улесняване на читателя;

не видях в научно-критичния апарат имената и изследванията на проф. д-р Христо Стоянов и на доц. д-р Павел Павлов. Тук не говоря за лоялност или за това да се цитира неуместно, а за друго – за придържане както към изследователската традиция в българското православно богословие, така и за научно-

преподавателската приемственост в 100-годишната история на Богословския факултет. Отново в такава насока е и фактът, че В. Каравълчев участва в конкурса с публикации предимно в сп. „Християнство и култура“, а не в „Богословска мисъл“ – официалното научно списание на Богословския факултет.

Налице са и някои технически пропуски:

начинът на цитиране не е съобразен с приетия в Богословския факултет;
в „Използвана литература“ са останали цитирани страници;
откриват се пунктуационни грешки, изпуснати предлози и др.

7. Лични впечатления за кандидата

Познавам лично гл. ас. д-р Венцислав Георгиев Каравълчев като много добър изследовател, интересен лектор и добронамерен колега, който е уважаван и ценен като специалист в своята област.

8. Заключение за кандидатурата

След прочита на представените в конкурса материали и научни трудове, както и след анализ на тяхната значимост и научноприложни приноси, **потвърждавам**, че научните постижения отговарят на изискванията на ЗРАСРБ за заемане от гл. ас. д-р В. Каравълчев на академичната длъжност „доцент“ в научната област и професионално направление на конкурса.

II. Заключение

Предвид научните постижения на кандидата, и като член на научното жури по неговата хабилитация, смятам, че гл. ас. д-р Венцислав Каравълчев заслужава исканото научно звание „доцент“ в професионално направление 2.4. Религия и теология (Църковна археология). Препоръчвам на ФС при Богословския факултет към СУ „Св. Климент Охридски“ да му го присъди.

01.04.2023 г.

Изготвила становището:

(проф. дбн Клара Тонева)